

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФШОРНИХ БАНКІВ

Офшорний банк є депозитним, інвестиційним, кредитним і розрахунковим фінансово-кредитним інститутом, який діє на основі банківської ліцензії. Основними операціями офшорних банків є відкриття і ведення рахунків резидентів країн, мобілізація і надання синдигованих позик і кредитів, позики, операції, купівля і продаж боргів, страхування, інвестиції в перспективні галузі.

Офшорний банківський бізнес гарантує підвищену конфіденційність операцій і офшорним банкам, і їх клієнтам. Стосовно офшорних банків дозволяється використовувати інститут номінальних директорів, хоча імена, адреси і платоспроможність фізичних власників банків повинні бути відомі місцевій адміністрації. Послуги номінальних директорів і/чи акціонерів, що мають статус резидентів у фінансово-нейтральній країні, використовуються таким чином, що офшорна компанія не вважається резидентною в податковому відношенні і не оподатковується на всі види доходу у такий спосіб, як і неофшорні компанії. Практично у всіх міжнародних фінансових центрах допускається випуск акцій на пред'явника при установі офшорних банків, забезпечується таємниця банківських рахунків. Однак останнім часом міжурядові угоди про співпрацю з питань оподаткування примушують офшорні банки надавати правоохоронним органам країн-учасниць таких угод ділову інформацію, але ці домовленості діють далеко не скрізь і, як правило, тільки у разі провадження судових позовів і розгляду справ. Розглянувши особливості створення та реєстрації офшорного банку, наведемо основні переваги та недоліки його функціонування:

1. Невеликий розмір мінімально необхідного сплаченого акціонерного капіталу, низькі засновницькі і адміністративні витрати, значні податкові пільги в країнах реєстрації (тільки разовий реєстраційний збір, щорічний ліцензійний збір і невеликий податок на прибуток або ж його відсутність).

2. Повне звільнення банківських операцій від місцевого валютного контролю, безперешкодне відкриття, ведення валютних рахунків не тільки в країнах їх реєстрації, але й за кордоном. Також офшорні банки звільнені від дотримання жорстких норм місцевого банківського регулювання.

3. Мультивалютна маневреність внесків. Глобальний характер офшорних банків дозволяє розосереджувати активи вкладників за кордоном у декількох сприятливих і стабільних юрисдикціях і водночас додатково захищати ці активи від знецінення, конфіскації і ризиків. Оскільки багато офшорних банків, окрім банківського обслуговування, беруть на себе і функції трастового управління активами клієнтів, забезпечується професійне розпорядження власністю.

4. Основним недоліком є використання офшорних банків з метою ухилення від сплати податків або відмивання "брудних грошей" (за ці діяння

передбачена кримінальна відповідальність відповідно до ст. 209 і 212 КК України), що необхідно враховувати при здійсненні фінансово-кредитних операцій. Доцільно враховувати досвід інших офшорних територій: до 1998 року великою популярністю щодо відмивання грошей користувалися офшорні банки, зареєстровані в Науру. З 2000 року, за результатами розслідування комісії податкових органів Австралії та FINCEN, острів Науру визначений як центр відмивання “тіньових капіталів”, а банківські ліцензії з того часу не продовжуються. Заборонені всі кореспондентські відносини з банками Сейшельських островів, Вануату, а будь-яка транзакція з використанням таких банків викликає підозри у веденні незаконного бізнесу та підлягає розслідуванню органами фінансової розвідки. При відкритті та веденні офшорної банківської установи слід керуватись 40 + 9 рекомендаціями ФАТФ, принципами “НПК” Базельського комітету, Вольфсберзькими принципами тощо. Крім того, необхідно розробити спеціальну методичку оцінки та контролю ризику для забезпечення потрібного рівня належної перевірки, яка проводиться банком стосовно його клієнтів із банків-кореспондентів.

Різник, Н.С. Особливості функціонування офшорних банків [Текст] / Н. С. Різник // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 - 31 жовтня 2008 р.): у 2-х т. – Суми: УАБС НБУ, 2008. – Т. 2.–С. 102-104.